Ewaluacja wpływu RPO WP 2014-2020 w obszarze integracji społecznej

Prezentacja raportu końcowego

Rzeszów, XXVII posiedzenie Komitetu Monitorującego, 30.11.2022

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

OBSZARY BADANIA

Obszar badawczy I: Aktywna integracja

- Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- Działanie 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez OPS/PCPR

Obszar badawczy II: Usługi zdrowotne i usługi społeczne

- Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych
- Działanie 8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Obszar badawczy III: Ekonomia społeczna

- Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Działanie 8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie
- Działanie 8.6 Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie – projekt pozakonkursowy ROPS

Aktywna integracja (1)

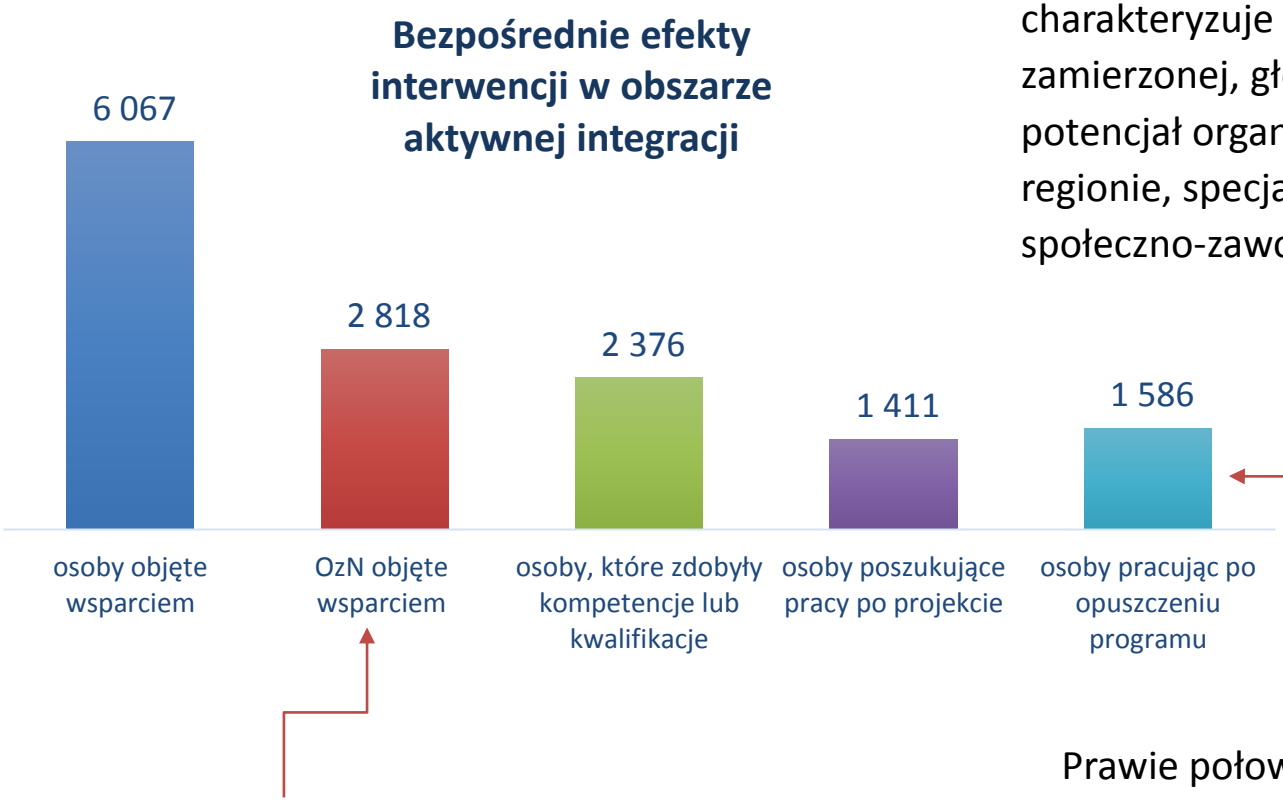

Wsparcie w obszarze aktywnej integracji charakteryzuje się wyższą skutecznością od zamierzonej, głównie ze względu na wysoki potencjał organizacji pozarządowych w regionie, specjalizujących się w reintegracji społeczno-zawodowej.

Najwięcej korzyści z udziału w projekcie odniosły osoby z niepełnosprawnościami, ich zatrudnialność znacznie się poprawiła

Prawie połowa uczestników Działania 8.1 i prawie co trzeci uczestnik Działania 8.2 pracuje w 2021 roku. Blisko połowa uczestników nie może podjąć pracy z powodu konieczności opieki nad osobą zależną lub brakiem pracy w miejscu zamieszkania.

Aktywna integracja (2)

Rozkład terytorialny uczestników Działania 8.1 i 8.2

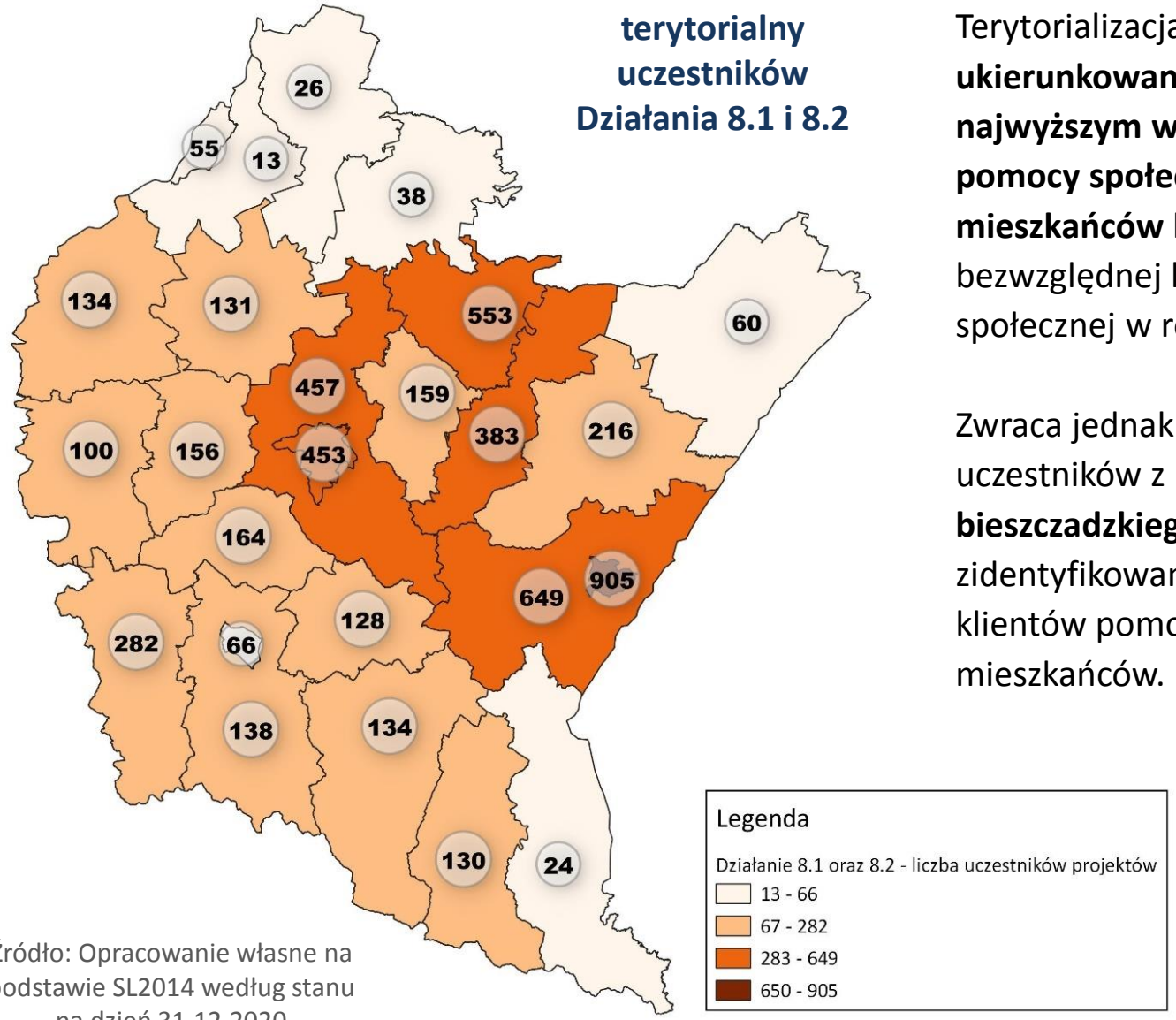

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SL2014 według stanu na dzień 31.12.2020

Terytorializacja wsparcia trafnie została **ukierunkowana na powiaty o najwyższym wskaźniku liczby klientów pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców** lub na powiaty o najwyższej bezwzględnej liczbie klientów pomocy społecznej w roku 2014.

Zwraca jednak uwagę niska reprezentacja uczestników z **powiatu leskiego i powiatu bieszczadzkiego**, w których zidentyfikowano wysoki wskaźnik liczby klientów pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców.

Aktywna integracja (3)

Relatywnie duży (około połowy) odsetek niepracujących uczestników projektu wynika z czynników strukturalnych, stąd **też istotna jest kontynuacja włączania do kategorii usług kompleksowej integracji również usługi opiekuńczej nad osobą zależną**.

Skala wsparcia podmiotów reintegracji społeczno-zawodowej w ramach Dz. 8.1 i Poddz. 6.2.2

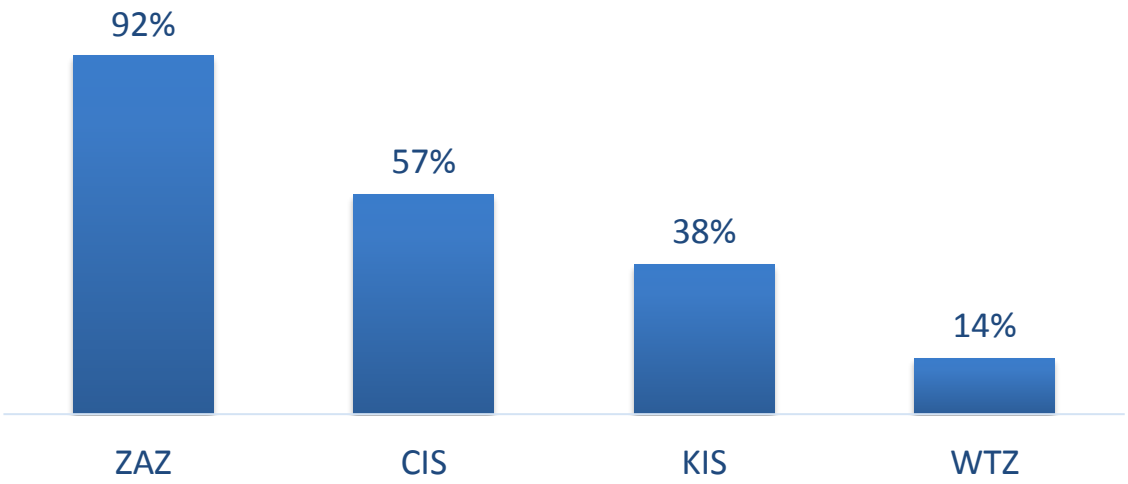

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SL2014 na dzień 31.12.2020 i wykazu podmiotów reintegracji społeczno-zawodowej w roku 2020, umieszczonego na stronie Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Dodatkowe efekty interwencji

- Wzmocnienie większości reintegracyjnych podmiotów ekonomii społecznej w regionie
- Wzmocnienie doświadczenia instytucji i organizacji

Aktywna integracja (4)

Istotne znaczenie miała **integracja społeczna**. Przyjęte zasady **wsparcia premiujące efektywność zatrudnieniową**, a nie narzucające ją, są adekwatne dla programów kompleksowej integracji.

Dobrą praktyką bieżącego okresu programowania jest też **różnicowanie konkursów na dane typy projektów**, co umożliwiło ich pełną reprezentację.

W przyszłym okresie programowania wyzwaniem będzie **integracja obywateli państw trzecich** ze względu na ich trudną dostępność wynikającą z przebywania w tzw. szarej strefie, zróżnicowane plany życiowe emigrantów dotyczące pobytu w Polsce i brak doświadczenia potencjalnych beneficjentów w ich aktywizacji. **Konieczna więc będzie kampania informacyjno-promocyjna współfinansowana ze środków PO PT. Należy także rozważyć umożliwienie beneficjentom wpisywanie kosztów rekrutacji tej grupy docelowej w koszty bezpośrednie**. (Rekomendacja zatwierdzona w całości)

Rejestrowany od 2015 roku **spadek liczby klientów pomocy społecznej** pociąga za sobą ograniczenie zasobu uczestników do osób z licznymi dysfunkcjami społecznymi, wymagających złożonych i długotrwałych działań w ramach aktywnej integracji. **Rekomenduje się uwzględnienie w programowaniu wsparcia w latach 2021-2027 wyższego kosztu jednostkowego wsparcia osób biernych zawodowo w celu uzyskania wymiernego efektu zatrudnieniowego**.

Usługi zdrowotne i usługi społeczne (1)

Realizacja wszystkich wskaźników mierzących efekty wsparcia w obszarze usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej jest na **zadowalającym poziomie**.

Osiągnięta wysokość kwantyfikowanych wskaźników programowych przekroczyła wartości docelowe określone w Programie. Prognozuje się, iż z racji tego, że część interwencji pozostaje nadal w realizacji, poziom wartości docelowych wskaźników określonych w Programie dla Działania 8.4 **zostanie znacznie przekroczony**.

Usługi zdrowotne i usługi społeczne (2)

Rozkład terytorialny uczestników Działania 8.3

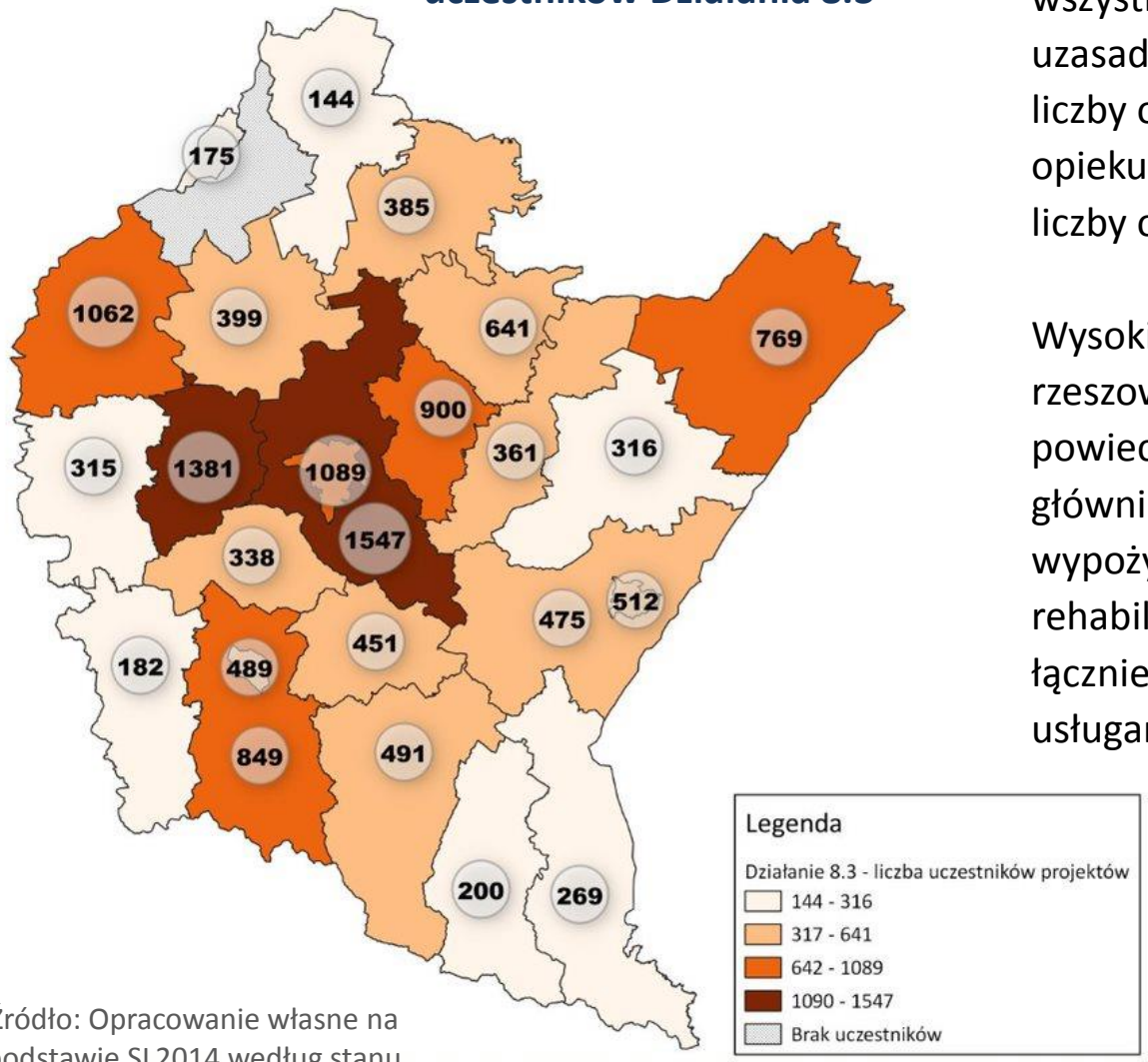

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SL2014 według stanu na dzień 31.12.2020

Uczestnicy projektów byli rekrutowani we wszystkich powiatach, co jest w pełni uzasadnione, biorąc pod uwagę przyrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, liczby osób starszych, czy też liczby osób z niepełnosprawnościami.

Wysoki udział uczestników w powiecie rzeszowskim, w mieście Rzeszów oraz w powiecie ropczycko-sędziszowskim wynika głównie z organizacji w tych powiatach wypożyczalni sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego w projektach generujących łącznie ok. 60% wskaźnika liczby osób objętych usługami zdrowotnymi.

Usługi zdrowotne i usługi społeczne (3)

Rozkład terytorialny uczestników Działania 8.4

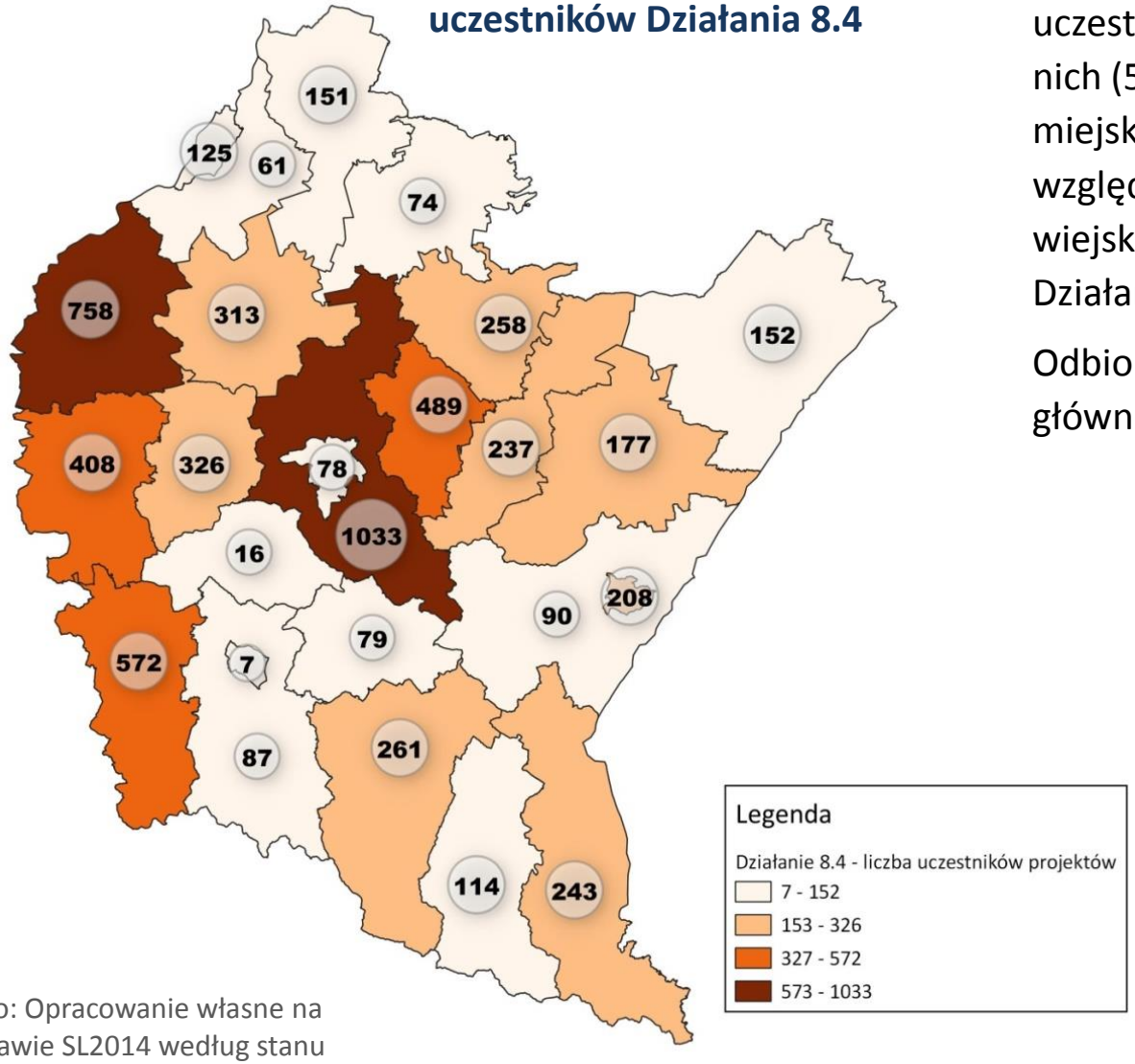

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SL2014 według stanu na dzień 31.12.2020

Analizy obszaru zamieszkania uczestników wskazują, że większość z nich (58%) pochodzi z obszarów miejskich o średniej wielkości pod względem liczby mieszkańców. Obszary wiejskie zamieszkuje 36% uczestników Działania 8.4.

Odbiorcami działań projektowych są głównie kobiety (58%).

Usługi zdrowotne i usługi społeczne (4)

W obliczu braków kadrowych osób realizujących usługi opiekuńcze i asystenckie beneficjenci często decydowali się na zatrudnienie **osób przypadkowych**, **co negatywnie wpływało na jakość usług**.

Zaleca się możliwość uwzględnienia w kosztach bezpośrednich szkoleń lub kursów dla osób realizujących usługi opiekuńcze i asystenckie, analogicznie do wspierania opiekunów osób zależnych.

Ważne jest wsparcie wychowanków pieczy w procesie usamodzielniania, w tym odnalezienia się w nowej rzeczywistości, gdyż nie zawsze opiekunowie zastępczy czują się kompetentni do właściwego ukierunkowania takiej osoby. Dzieci opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze częściej doświadczają kłopotów z usamodzielnieniem i przystosowaniem do życia, niż te, które wychowywały się w rodzinach adopcyjnych i zastępczych.

Rekomenduje się uwzględnienie projektów koncentrujących się na wsparciu procesy usamodzielniania się wychowanków PZ, zwłaszcza pieczy instytucjonalnej, uwzględniające doradztwo zawodowe i aktywizację zawodową oraz kształtowanie kompetencji interpersonalnych i społecznych.

Zidentyfikowano **ograniczony potencjał NGO w zakresie organizacji wsparcia dla rodzin**. Współpraca z jednostkami powiatowymi w zakresie organizacji pieczy zastępczej mogłaby wpłynąć na większą skuteczność w dotarciu do osób potrzebujących wsparcia w tym zakresie.

Kluczowa jest intensyfikacja współpracy JST i NGO w zakresie organizacji pieczy zastępczej oraz usług na rzecz dziecka i rodziny oraz wypracowanie standardów tej współpracy pomiędzy instytucjami.

Ekonomia społeczna (1)

Bezpośrednie efekty interwencji w obszarze ekonomii społecznej

A także:

- Uruchomienie **portalu sprzedaży** produktów i usług PES
- Uruchomienie **5 regionalnych sieci PES**
- Uruchomienie **11 regionalnych targów ekonomii społecznej**

Ekonomia społeczna (2)

Rozkład terytorialny uczestników wsparcia Działania 8.5

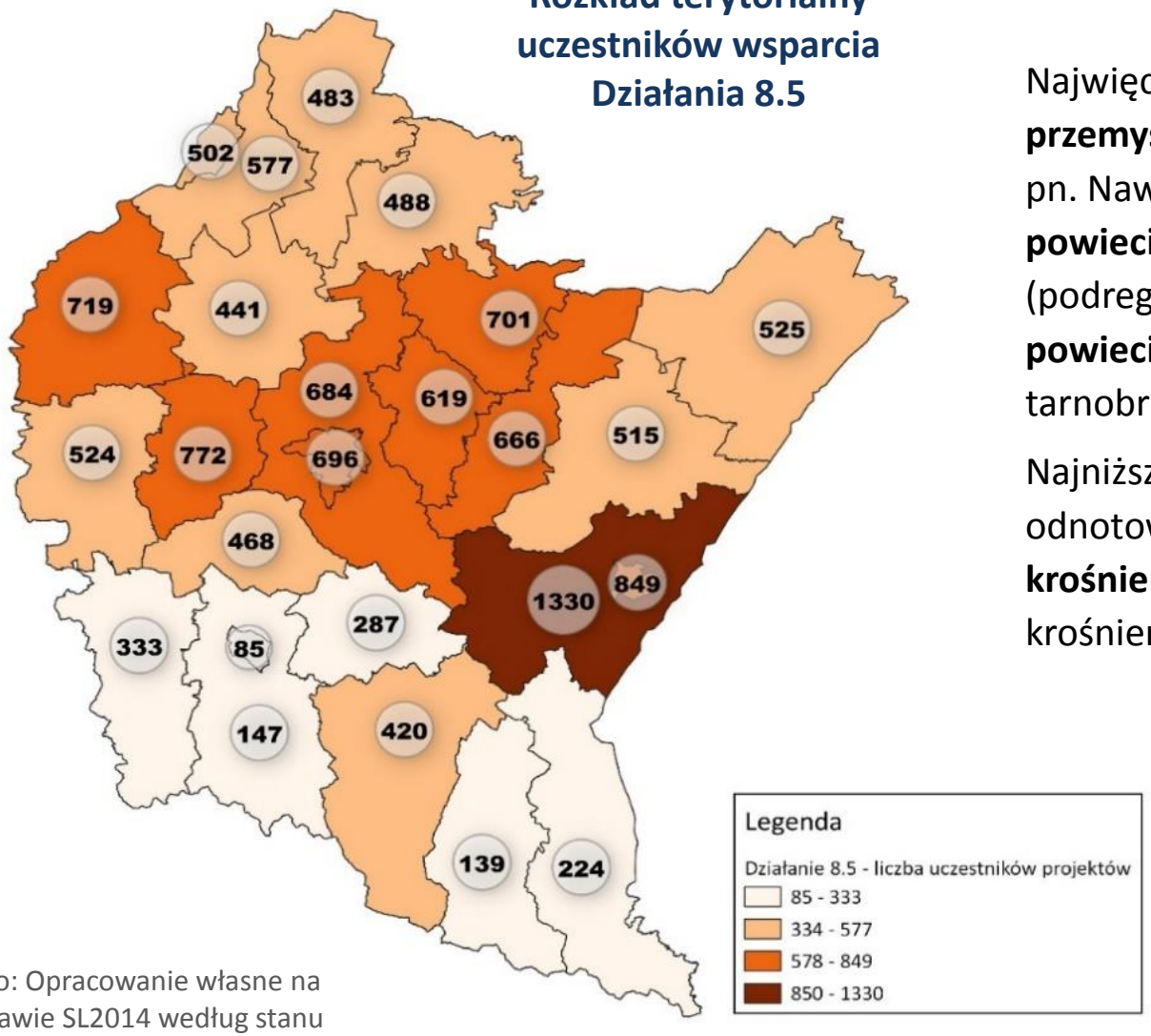

Najwięcej uczestników jest w **powiecie przemyskim** i w **Przemyślu** (Projekt pn. Nawigator, Caritas), dalej w **powiecie ropczycko-sędziszowskim** (podregion rzeszowski, RARR) oraz w **powiecie mieleckim** (podregion tarnobrzeski, RARR).

Najniższe liczby uczestników odnotowano w powiatach **krośnieńskim i leskim** (podregion krośnieński, PAKD).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SL2014 według stanu na dzień 31.12.2020

Ekonomia społeczna (3)

Logika interwencji wsparcia ekonomii społecznej jest nieco zakłócona ze względu na akcentowanie tworzenia nowych miejsc w przedsiębiorstwach społecznych w sytuacji ich krótkiej przeżywalności i niskiej rentowności.

Zaleca się w przyszłości:

- **Wspieranie** nie **tylko tworzenia nowych PS, ale i wzmacnianie potencjału rynkowego i kompetencji PS działających od dłuższego czasu**. Rekomenduje się przeorientowanie znaczącej części wsparcia sektora ES na wsparcie podmiotów już działających, niezwiązane z tworzeniem nowych miejsc pracy

- **Promowanie stosowania klauzul społecznych PZP wśród przedstawicieli JST regionu** (PS nie biorą udziału w przetargach o zamówienia publiczne JST ze względu na to, że **nisko oceniają swoje szanse i efektywność takich działań**).

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

PODKARPACKIE przestrzeń otwarta

Unia Europejska Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Dziękuję za uwagę!

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020